

FONOLOXÍA E ORTOGRAFÍA

Vocalismo		Consonantismo					
Vogais nasais	Hiatos	Sistema de sibilantes					
<i>Lãa</i>	<i>Veer</i>	Xordas				Sonoras	
<i>Mão</i>	<i>Seer</i>	/s/	s	<i>sentir</i>	/z/	-s-	<i>rosa</i>
<i>Bõo</i>	<i>Meestre</i>		-ss-	<i>nosso</i>			
		/ts/	ç + a,o,u	<i>braço</i>	/dz/	z	<i>dizer</i>
			c + e, i	<i>cela</i>			
		/ʃ/	x	<i>leixar</i>	/ʒ/	j	<i>desejar</i>
						g + e, i	<i>genete</i>

FONOLOXÍA E ORTOGRAFÍA							
VOGAIS NASAIS	HIATOS	CONSONANTISMO					
lãa mão bõo	veer seer meestre	Sistema de Sibilantes					
		Xordas			Sonoras		
		/s/	-s-	sentir	/z/	-s-	rosa
			-ss-	nosso			
		/ts/	ç+a,o,u	braço	/dz/	z	dizer
			c+ e,i	cela			
		/ʃ/	x	leixar	/ʒ/	j	desejar
			g+e,i	genete			

- a) Os homens **fazem os moesteiros das ordees e as igrejas e os spitaes pera servico de Deus.** [Os homes fan os mosteiros das ordes, as igrexas e os hospitais para servizo de Deus.]
- b) Os omees **deven a teer e a guardar lealdade a el rei, assi som teudos de a teer e a guardar a seus fillos e a sas filhas.** [Os homes deben ter e gardar lealdade ao rei, como están obrigados a tela e gardala aos seus fillos e fillas]
- c) Conta a estoria que, pois que o **bõo cavaleiro se partiu de Persival, uum dia l'he av-eo que a ventura o levou per ante un castelo, u havia un torneo forte e maravilhoso; e havia i gram gente de – ua parte e da outra, e dos da Mesa Redonda havia i muitos, -uus que ajudavam os de dentro, e outros os de fora, e nom se conheciam polas armas que haviam cambadas.** [Conta a historia que, despois de que o bo cabaleiro marchou de onde Percival, un día aconteceu que a ventura o levou diante das portas dun castelo, onde tiña lugar un torneo forte e maravilloso. Había alí moita xente dunha e doutra parte; tamén había moitos dos da Mesa Redonda, uns que axudaban aos locais e outros aos de fóra, e non se recoñecían polas armas porque as cambiaran.]

MORFOLOXÍA

Invariabilidade de xénero nos nomes finalizados en "-or", "-ol", "-és" e "-ante"	<i>meu senhor, minha senhor</i>
Pronome "te" (ou "ti") con valor de CDIR. e CIND.	<i>tu ben te vingaste... / eu te digo...</i>
Pronomes mesoclíticos	<i>e banhar-nos-emos nas ondas</i>
Verbos da 3ª conxugación latina que pasan á 2ª	<i>dizer, escrever, viver...</i>
Participios de verbos da 2ª en "-udo"	<i>palavra perduda; a escondudas...</i>
Uso de pronomes anafóricos "i" e "en"	<i>amor, castiga-te desto, por én que me... do meu amor e do voss'i enmentavam...</i>
Formas compostas con "aver"	<i>que ll'avia prometudo...</i>
Formas hoxe arcaicas na 1ª p. do Pres. de Ind. e no Pres. de Subx. dalgúns verbos: "moiro" (morrer), "ouço" (ouvir), "posso" (poder)	<i>dizede-lle como moiro por seu amor... quando falar ouço como Deus foi comigo... se eu per ren poss'aver seu amor...</i>
Formas átonas no posesivo feminino: "mia" / "mha" / "ma", "ta", "sa"	<i>en esta ta cadeira... sas graças e seus dões...</i>

MORFOLOXÍA	
Invariabilidade de xénero nos nomes finalizados en “-or”, “-ol”, “-és”, “-ante”	<i>Meu senhor, minha senhor</i>
Pronome “te” (ou “ti”) con valor de CD e CI	<i>Tu ben te vingaste... / eu te digo...</i>
Pronomes mesoclíticos	<i>E banhar-nos-emos nas ondas</i>
Verbos da CIII latina que pasan á 2ª Conxugación	<i>Dizer, escrever, viver...</i>
Participios de verbos da 2ª Conxugación en “-udo”	<i>Palavra perduda; a esconduda...</i>
Uso de pronomes anafóricos “i” e “en”	<i>Amor, castiga-te desto, por én que me... Do meu amor e do voss’i enmentavam...</i>
Formas compostas con “aver”	<i>Que ll’avia prometudo...</i>
Formas hoxe arcaicas na P1 do Pres (indicativo e subxuntivo) dalgúns verbos: “moiro” (morrer), “ouço” (ouvir), “posso” (poder)	<i>Dizede-lle como moiro por seu amor... Quando falar ouço como Deus foi comigo... Se eu per ren poss’aver seu amor...</i>
Formas átonas no posesivo feminino: “mia” / “mha” / “ma”, “ta”, “sa”	<i>En esta ta cadeira... Sas graças e seu dões</i>

- a) **Os homens fazem os moesteiros das ordees e as igrejas e os spitaes pera serviço de Deus.** [Os homes fan os mosteiros das ordes, as igrexas e os hospitais para servizo de Deus.]
- b) **Os omees devem a teer e a guardar lealdade a el rei, assi som teudos de a teer e a guardar a seus filhos e a sas filhas.** [Os homes deben ter e gardar lealdade ao rei, como están obrigados a tela e gardala aos seus fillos e fillas]
- c) **Conta a estoria que, pois que o bõ cavaleiro se partiu de Persival, uum dia l’he av-eo que a ventura o levou per ante un m castelo, u havia un m torneo forte e maravilhoso; e havia i gram gente de – ua parte e da outra, e dos da Mesa Redonda havia i muitos, -uus que ajudavam os de dentro, e outros os de fora, e nom se conheciam polas armas que haviam cambadas.** [Conta a historia que, despois de que o bo cabaleiro marchou de onda Percival, un día aconteceulle que a ventura o levou diante das portas dun castelo, onde tiña lugar un torneo forte e maravilloso. Había alí moita xente dunha e doutra parte; tamén había moitos dos da Mesa Redonda, uns que axudaban aos locais e outros aos de fóra, e non se recoñecían polas armas porque as cambiaran.]

SINTAXE

Utilización de posesivos sen artigo	<i>porque tarda meu amigo sem mim?</i>
Anteposición do pronome átono	<i>vos direi en quanto lh'oi</i>
Emprego de formas partitivas	<i>quer'eu mostrar dos miragres que ela fez</i>
Concordancia, en tempos compostos, do participio e o C.DIR.	<i>seus pecados dirá / ant'ó Apostolig'e ante vos, como os feitos á.</i>
Emprego de dupla negación	<i>nem madre nem parente nom a pod'aly tirar</i>

LÉXICO

Utilización de provenzalismos	<i>assaz (abondo, bastante), cobra, trobar...</i>
Uso de galicismos	<i>sage (sabio, prudente), maison (casa)...</i>
Emprego de numerosas palabras que hoxe constitúen arcaísmos	<i>vegada (vez), fillar (aceptar), eire (onte), cras (mañá), chus (máis)...</i>

Meu **senhor**, minha **senhor**

SINTAXE	
Utilización de posesivos sen artigo	<i>Porque tarda meu amigo sem min?</i>
Anteposición do pronome átono	<i>Vos direi en quanto lh'oi</i>
Emprego de formas partitivas	<i>Quer'eu mostrar dos miragres que ela fez</i>
Concordancia, en tempos compostos, do participio e o CD	<i>Seus pecados dirá l ant'o Apostolig'e ante vos, como os feitos á.</i>
Emprego de dupla negación	<i>Nem madre nem parente nom a pod'aly tirar</i>

- d) Os homens fazem os mosteiros das ordes e as igrejas e os spitae para serviço de Deus. [Os homes fan os mosteiros das ordes, as igrexas e os hospitais para servizo de Deus.]
- e) Os omees devem a teer e a guardar lealdade a el rei, assi som teudos de a teer e a guardar a **seus filhos** e a **sas filhas**. [Os homes deben ter e gardar lealdade ao rei, como están obrigados a tela e gardala aos seus fillos e fillas]
- f) Conta a estoria que, pois que o bõ cavaleiro se partiu de Persival, uum dia **l'he** av-eo que a ventura o levou per ante un m castelo, u havia un m torneo forte e maravilhoso; e havia i gram gente de – ua parte e da outra, e dos da Mesa Redonda havia i muitos, -uus que ajudavam os de dentro, e outros os de fora, e nom se conheciam polas **armas** que haviam **cambadas**. [Conta a historia que, despois de que o bo cabaleiro marchou de onda Percival, un día aconteceu que a ventura o levou diante das portas dun castelo, onde tiña lugar un torneo forte e maravilloso. Había alí moita xente dunha e doutra parte; tamén había moitos dos da Mesa Redonda, uns que axudaban aos locais e outros aos de fóra, e non se recoñecían polas armas porque as cambiaran.]

LÉXICO	
Utilización de provenzalismos	<i>assaz (abondo, bastante), cobra, trobar...</i>
Uso de galicismos	<i>sage (sabio, prudente), maison (casa)...</i>
Emprego de numerosas palabras que hoxe constitúen arcaísmos	<i>vegada (vez), fillar (aceptar), eire (onte), cras (mañá), chus (máis)</i>

- a) **Os homens fazem os mosteiros das ordes e as igrejas e os spitaes pera serviço de Deus.** [Os homes fan os mosteiros das ordes, as igrexas e os hospitais para servizo de Deus.]
- b) **Os omees devem a teer e a guardar lealdade a el rei, assi som teudos de a teer e a guardar a seus filhos e a sas filhas.** [Os homes deben ter e gardar lealdade ao rei, como están obrigados a tela e gardala aos seus fillos e fillas]
- c) **Conta a estoria que, pois que o bõ cavaleiro se partiu de Persival, uum dia l'he av-eo que a ventura o levou per ante un m castelo, u havia un m torneo forte e maravilhoso; e havia i gram gente de – ua parte e da outra, e dos da Mesa Redonda havia i muitos, -uus que ajudavam os de dentro, e outros os de fora, e nom se conheciam polas armas que haviam cambadas.** [Conta a historia que, despois de que o bo cabaleiro marchou de onda Percival, un día acontecelle que a ventura o levou diante das portas dun castelo, onde tiña lugar un torneo forte e marabilloso. Había alí moita xente dunha e doutra parte; tamén había moitos dos da Mesa Redonda, uns que axudaban aos locais e outros aos de fóra, e non se recoñecían polas armas porque as cambiaran.]